

1.3. УЗДОРОВАКА ДИТЕТА

ИЗВЕШТАЈ О НАУЧНОЈ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

ПОДАЦИ О КА
Презиме, име једног Аксентијевић, Љубисав, Христина
родитеља и име
Датум и место рођења 26. 9. 1992. Ниш

Основне студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Филозофски факултет Универзитета у Нишу
Студијски програм	Србистика
Звање	Дипломирани филолог
Година уписа	2011.
Година завршетка	2016.
Просечна оцена	9,46

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Филозофски факултет Универзитета у Нишу
Студијски програм	Филологија (Српска и компаративна књижевност)
Звање	Мастер филолог
Година уписа	2016.
Година завршетка	2019.
Просечна оцена	10,00
Научна област	Српска и компаративна књижевност
Наслов завршног рада	Могући светови у романима Миодрага Булатовића

Докторске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Филозофски факултет Универзитета у Нишу
Студијски програм	Филологија
Година уписа	2019.
Остварен број ЕСПБ бодова	64
Просечна оцена	10,00

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Р. бр. _____ Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице
Каличанин, М. Аксентијевић. X (2021). _____

Категорија

Каличанин, М. Аксентијевић, Х. (2021). „Комедија дел арте и њени утицаји на Шекспирову комедију 'Како вам драго'". *Folia linguistica et litteraria*, Никшић: Институт за језик и књижевност, Филолошки факултет, број 35, стр. 63–85. ISSN 2337-0955 / DOI: 10.31902/fl.35.2021.4

M23

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Аксентијевић, Х. (2021). „Булатовићева логика фикције: могући светови у роману 'Херој на магарцу' и 'Рат је био бољи' Миодрага Булатовића". *Philologia Mediana*, Ниш: Филозофски факултет у Нишу, XIII/13, 271–296. ISSN 1821-3332 = *Philologia Mediana* УДК 821.163.41.09-31 Булатовић М. / <https://doi.org/10.46630/phm.13.2021.17>

2

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Аксентијевић, Х. (2018). „Стваралаштво Душана Ковачевића: 'Професионалац' од драме до филма". *Philologia Mediana*, Ниш: Филозофски факултет Универзитета у Нишу, број X, стр. 253–267. ISSN 1821-3332 = *Philologia Mediana*

3

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Аксентијевић, Х. (2019). „'Кад су цветале тикве' – драма и позоришне адаптације у историји рецепције". *Годишњак за српски језик*, Ниш: Филозофски факултет Универзитета у Нишу, година XXX, број 17, стр. 7–21. ISSN 2334-6922

4

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Аксентијевић, Х. (2020). „Виртуелни домени фикције и мултипликација интратекстуалних идентитета у роману 'Црвени петао лети према небу' Миодрага Булатовића". *Савремена проучавања језика и књижевности*, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, година XI, стр. 83–93. ISBN 978-86-80796-53-6

5

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Аксентијевић, Х. (2021). „Виртуелни домени фикције и мултипликација интратекстуалних идентитета у роману 'Црвени петао лети према небу' Миодрага Булатовића". *Савремена проучавања језика и књижевности*, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, година XI, стр. 83–93. ISBN 978-86-80796-53-6

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Аксентијевић, Х. (2019). „Демитологизација традиционалне представе о националном идентитету и слика другог у драми 'Црнила' Колета Чашула“. *Савремена проучавања језика и књижевности*, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, година Х, књига 2, стр. 75–85. ISBN 978-86-80796-35-2

6

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Аксентијевић, Н. (2021). „Alternativni teatar komedije del arte i njegov uticaj na Šekspirove komedije“. *Jezik, književnost, alternative*, knjiga sažetaka, Niš: Filozofski fakultet, str. 12. ISBN 978-86-7379-557-7 / <https://doi.org/10.46630/jkaa.2021>

7

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Аксентијевић, Х. (2018). „Симулакрум свакодневног света у (ауто)критичкој призми Јована Николића“. *Градина*, часопис за књижевност, уметност и културу, Ниш: Нишки културни центар, број 84-87, стр. 434–439. ISSN 0436-2616

8

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Аксентијевић, Х. (2021). „О наративним стратегијама прозе 'која се тиче читалаца'“. *Наше стварање*, часопис за књижевност, уметност и културу, Лесковачки културни центар, LCVIII бр. 3-4, стр. 108–111. ISSN 0465-9503 = Наше стварање

9

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 5 радова, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ТЕМЕ

Кандидат испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације ДА НЕ

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА МЕНТОРА

Име и презиме, звање: Ирена Арсић, редовни професор
Ужа научна област за коју је изабран у звање: Српска и компаративна књижевност (Књижевност од ренесансе до рационализма, Историја културе српског народа)
Датум избора: 15. 6. 2018.
Установа у којој је запослен: Филозофски факултет Универзитета у Нишу
Е-пошта: irena.arsic@filfak.ni.ac.rs

Најзначајнији радови ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Арсић, Ирена, <i>Гости Града и друге студије из старог и Дубровника 19. века</i> , Ars libri, Београд 2015, ISBN 978-86-7588-223-7 COBISS.SR-ID 218480652	M42
2	Арсић, Ирена, <i>Антоније (Антун) Вучетић (1845–1931) историчар Дубровника</i> , Филозофски факултет у Нишу, Ниш 2012, ISBN 978-86-7379-245-3 COBISS. SR-ID 19165972	M42
3	Арсић, Ирена, <i>Срби у Дубровнику</i> , Задужбина Владете Јеротића – Domus editoria Ars libri, Београд 2019, ISBN 978-86-81306-38-3 COBISS.SR-ID – 278568460	M42
4	Арсић, Ирена, „О историјским драмама Матије Бана“, <i>Philologia Mediana</i> , год. X, бр. 10, Филозофски факултет у Нишу, Ниш 2018, 27–35. УДК 821.163.42.09-2 Бан М. ISSN 1821-3332	M51
5	Арсић, Ирена, „Дубровачки парац Свети Влахо: од светог до популарног“, <i>Српски језик, књижевност и уметност: зборник радова са VI међународног научног скупа</i> , Филолошко-уметнички факултету у Крагујевцу (28–29. X 2011), књ. 2, Крагујевац, 2012, 203–2011. ISBN 978-86-85991-43-1	M14

Менторства у последње три године			
Р. бр.	Име и презиме докторанда, тема докторске дисертације, факултет/универзитет	Датум именов.	Датум одбране
1.	Наташа Трнавац Ђалдовић, <i>Обликовање књижевног националног идентитета: литерарно стваралаштво Дубровчанина Ивана Стојановића</i> , Филозофски факултет Универзитета у Нишу	15.09.2017.	22.5.2019.
2.			
3.			
4.			

Ментор испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета ДА НЕ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ

Предлог наслова теме: Дубровачка анонимна комедија 17. века у културном контексту
Научно поље: Друштвено-хуманистичке науке
Научна област: Филолошке науке, Наука о књижевности
Ужа научна област: Српска и компаративна књижевност
Научна дисциплина: Историја и теорија књижевности

1. Предмет научног истраживања
Основни предмет рада јесте истраживање корпуса анонимних дубровачких комедија друге половине 17. века у књижевном и културном контексту, при чему ће примарне тачке проучавања обухватити њихов настанак, развој, одлике и свеукупну културно-историјску и уметничку егзистенцију у дубровачкој стварности последњих деценија 17. века; валоризацију и смештање ових комедија у шири контекст дубровачке барокне комедиографије, односно дубровачке драмске књижевности уопште; паралелу коју ове комедије успостављају са својим узорима –

у првом реду, са традицијом италијанског позоришта дел арте, ерудитном комедијом и дотадашњим остварењима дубровачке ренесансне и барокне књижевности; као и начине на које ове комедије (на релацији текста и културног контекста), комуницирају са културом свакодневног живота у дубровачком друштву барокног доба.

Корпус проучавања чине комедије *Љубовници*, *Јерко Шкрипало*, *Пијеро Музивијер*, *Бено Поплесција*, *Шимун Дундурило*, *Доно Функјелица*, *Андоро Ститикеца*, *Син вјереник једне матере*, *Старац Климоје*, *Мада*, *Лукреција* и трагикомедије *Суђањство срећно* и *Вучистрах*. Касно откривање текстова, као и немогућност поузданог одређења ауторства и прецизног времена настанка, отежали су критичку рецепцију ових адеспотних драма и у великој мери трасирали примарне аспекте истраживања наше књижевне историографије. Досадашњи научни рад који се бавио овим делима фокусиран је углавном на решавање питања ауторства (које је резултовало непрецизним и непоузданим подацима) и хронолошких аспеката њиховог настанка и извођења. Подробнија књижевна анализа и сагледавање релације између ових комедија и ширег контекста дубровачког културног живота и стварности 17. века су изостали. Одсуство компаративних посматрања ових драма и њихових традиционалних ослонаца у европској комедиографији додатно сведоче о недовољно истраженој плодној и богатој дубровачкој драмској продукцији 17. века. Због свега наведеног, тема пружа бројне могућности иновације у приступу овим текстовима, усмеравајући се на скрајнуте аспекте овог корпуса старе дубровачке књижевности, који остају изван фокуса досадашње књижевнокритичке литературе.

Анонимни драмски репертоар дубровачке књижевности 17. века значајан је део њене барокне књижевне продукције. У тренутку свог процвата, дубровачка барокна драмска остварења успевају да комедију ставе у фокус тадашњег богатог и интензивног позоришног живота у Дубровнику. Овим репертоаром почиње друго поглавље дубровачке театарске уметности, у веку који, у домену драмске књижевности, успева да одржи богату традицију доминантног књижевног рода у уметничкој и културној пракси претходног века. Чврсту везу стварности и уметности у овим комедија и њихову окренутост ка свакодневници реалног дубровачког живота условила је синтеза различитих аспеката. Најпре, настављајући линију ренесансних комичких остварења, комедија друге половине седамнаестог века налазила је своју инспирацију у поетичкој пракси дубровачких комедија 16. века, којом ће се повезати са старим, традиционалним обрасцима и формама карактеристичним за римску, плаутовску и теренцијевску драматургију, као и са остварењима новоатичке комедиографије. Конвенционалне поетичке одлике некадашњих комичних жанрова, сумираних још древним Аристотеловим начелом, по којем се комедија као књижевна врста стваралачки усмерава на људе „горе од нас“ (Aristotel 1955: 11) обична и свакодневна дешавања и приказ мање вредних карактера у тривијалним, свакодневним околностима наћи ће своје место и у репертоару дубровачких анонимних драма. На трагу већ устаљених поетичких правила, а у складу са динамичним позоришним животом у Дубровнику, ове драме ће се, у тематском погледу, везати за културу свакодневних дешавања и ликове тадашње дубровачке стварности. Други разлог окренутости ка свакодневном и реалном везан је за њихов карактер и време извођења – сврставајући се у покладни театар, оне припадају покладној култури која, како наводи Бласина, живи изван сфере политике и полиса“ (Blasina 2003: 27). Оваква култура цветала је у карневалској атмосфери позоришног живота старог Дубровника, са настојањем дубровачких позоришних дружина да „о карневалским данима, понуде своје пуку мало смеха и *бурлања*, музике и *каптања*“ (Пантић 1978: 281). Као такве, припадајући, бахтиновски речено, форми народне смеховне културе, ове комедије одражавају, у складу са основним карневалским принципима, неофицијални поглед на свет, човека и људске односе (Бахтин 1978: 12), приказујући „живот (...) уобличен игровном сликом“, „други живот народа“, остајући „на граници уметности и самог живота“ (1978: 13–15). У том погледу, у складу са савременим тенденцијама постструктуралистичке парадигме културолошких проучавања, репрезентације стварности у текстовима анонимних дубровачких комедија фигурирају као значајни трагови дубровачког културног идентитета.

Структурни концепт истраживања обухватиће више нивоа анализе. Први део рада биће посвећен прегледу основних теоријских поставки новог историзма и културолошких студија, као кључних методолошких упоришта, афирмисаних у оквирима постструктуралистичке научне праксе. Део теоријских истраживања обухватиће преглед генетичких својстава италијанске комедије дел арте (као примарног традиционалног обрасца на који се ослања наведени корпус дубровачких комедија), њен настанак, уобличење, дефинисање основних структурних и жанровских одлика, као и њено трајање у дијахронијској перспективи и утицаје које остварује на европску културну

сцену 16. и 17. века. Проучавање ће се у једном свом сегменту осврнути и на традицију античких и средњовековних импулса, као и особине ерудитне комедије које и италијанска импровизована и дубровачка анонимна комедија укључују у свој комични образац. Један део рада успоставиће релације према дотадашњој дубровачкој књижевности, са посебним освртом на наслеђе ренесансне дубровачке драме. Централни део рада обухватиће комплетну анализу наведених дубровачких комедија сагледаних у књижевнотеоријском, књижевноисторијском и културном контексту дубровачке стварности 17. века. Истраживање ће, у крајњој линији, испитати домете и могућности примене културолошких и новоисторичарских теоријских постулата на конкретна остварења дубровачке барокне комедиографије.

2. Усклађеност проблематике са коришћеном литературом

Литература на којој се заснива истраживање обухвата: 1) студије из области савремених културолошких проучавања, постструктуралистичке методолошке текстове, студије из области антропологије, новог историзма, културног материјализма (коришћене за методолошко утемељење рада); 2) теоријске и поетичке текстове које проучавају основне одлике, типове и елементе комедије као жанра, односно литературу која се бави комедијом дел арте као специфичном драмском врстом (коришћену за теоријско и жанровско утемељење изабраног драмског корпуса); 3) архивске изворе, историјске списе и студије које се баве друштвено-историјском стварношћу и одабраног драмског репертоара у ширем контексту дубровачког свакодневног живота и стварности 16. и 17. века); 4) књижевнокритичке текстове у којима се проучавају одређени аспекти дубровачких анонимних драма (коришћене за преглед досадашње рецепције одабраног драмског корпуса); 5) књижевноисторијске и књижевнотеоријске радове који се баве проучавањем европске драмске књижевности (коришћене за компаративна проучавања дубровачке и европске комедиографије).

3. Циљеви научног истраживања

Циљ истраживања обухвата комплексну књижевнотеоријску, књижевноисторијску, односно културолошку анализу анонимних дубровачких барокних комедија: реконструкцију аутентичне културне стварности Дубровника 17. века, са којом ове комедије у одређеним сегментима комуницирају; указивање на шири књижевноисторијски значај истраживаних дела у погледу целокупне традиције дубровачке драмске књижевности; ревалоризацију наведених комедија сагледаних у књижевноисторијској и књижевнотеоријској призми; ширење увида у свеукупну културно-историјску и позоришну егзистенцију ових комада у последњим деценијама 17. века у Дубровнику и компаративна сагледавања сличности и разлика ових комедија и њених традиционалних узора.

4. Очекивани резултати, научна заснованост и допринос истраживања

Проучити недовољно истражене аспекте анонимног драмског репертоара дубровачке књижевности 17. века; испитати могућности адаптације савремених интердисциплинарних проучавања студија културе и новог историзма на конкретна остварења дубровачке барокне комедиографије; анализирати рефлексije дубровачке стварности у поменутим комедијама са циљем сагледавања њиховог значаја за обликовање дубровачког културног и књижевног идентитета.

5. Примењене научне методе

Основно методолошко и теоријско утемељење рада ослониће се на научна достигнућа новог историзма и културолошки усмерених проучавања, чије се основне поставке формулишу у оквирима постструктуралистичких истраживачких домена. Пружајући подстицај за вишеструко иновирање утврђених научних метода, наведена методолошка упоришта шире своје истраживачке домене и отварају их за мултидисциплинарно испитивање динамичних веза између књижевности и културног контекста у којем она настаје, али и у којем се прима, односно, рецепира. На тај начин, понуђени модел науке о књижевности у себе интегрише бројна постигнућа различитих хуманистичких наука, богатећи своју истраживачку стратегију разноврсним приступима који истражују континуирани дијалог између књижевности и контекста (друштвеног, историјског, политичког, културног).

Корелацију књижевности и културне праксе у којој се развија и настаје најпотпуније истражује новоисторичарска оријентација, која се афирмише 80-их година двадесетог века, вођена Стивеном Гринблатом (Stephen Greenblatt) као њеним зачетником. Књижевно дело је *естетски облик друштвене енергије*, који црпи своју снагу из културних трансакција, размена и преговора (Гринблат 2003: 84). Зато су књижевна дела у сталној интеракцији са владајућом дискурзивном праксом и доминантним културним кодовима. Нови историзам се инспирише најпре „Деридином револуцијом“ (Jacques Derrida), која показује прва неповерења у језик као поуздано

оруђе сазнања; Фукоовим (Michel Foucault) теоријама о дискурсу као дисциплинирајућем фактору целокупне културне и стваралачке праксе; Вајтовим (Hayden White) ставовима о текстуализованом приступу историји, као и антрополошким истраживањима Клифорда Герца (Clifford Geertz). Посебну ефикасност ова методологија показала је у процесу њене примене на остварења ренесансне и барокне епохе. Читајући текстуалне трагове ренесансног доба, новоисторичари откривају комплексност њихове дискурзивне праксе, сву сложеност и раслојеност језика (због које њихова слика света никада није монолитна) као и постајање међусобно конкуретних дискурса, који се непрестано боре за превласт над колективном имажинацијом (Лешић 2003: 72). У ренесансном и барокном друштву, на пример, новоисторичари препознају језик цркве, језик власти, језик породице, нижих слојева друштва и др, и, уживљавајући се у прошлост, настоје да реконструишу аутентични културни глас једног доба.

Предложена тема се прихвата
неизмењена

Кончан наслов теме
докторске дисертације

ДА

НЕ

Дубровачка анонимна комедија 17. века у културном контексту

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Основни предмет рада јесте истраживање корпуса анонимних дубровачких комедија друге половине 17. века у књижевном и културном контексту, при чему ће примарне тачке проучавања обухватити њихов настанак, развој, одлике и свеукупну културно-историјску и уметничку егзистенцију у дубровачкој стварности последњих деценија 17. века. Проучавање недовољно истражених аспеката ових драма омогућиће сагледавање процеса књижевног модулирања инкорпориране културолошке грађе, компаративна истраживања дубровачке драматургије и европске комедиографске традиције, као и књижевнотеоријске и књижевноисторијске увиде у вредности и значај овог дела дубровачког драмског опуса, са циљем његове ревалоризације у ширем контексту дубровачке књижевности и културе.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Број одлуке НСВ о именовању Комисије 8/18-01-003/22-014

Датум именовања Комисије 12. 4. 2022. године

Р. бр.

Име и презиме, звање

Др Горан Максимовић, редовни професор

1. Српска књижевност

Филозофски факултет у Нишу

председник

Потпис

Др Ирена Арсић, редовни професор

2. Српска и компаративна књижевност

Филозофски факултет у Нишу

ментор, члан

Др Невена Варница, ванредни професор

3. Српска и јужнословенске
књижевност са теоријом
књижевности

Филозофски факултет у Новом Саду

члан

Датум и место: